

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyň: **a) N. T., b) S. M.**, obě zast. Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 8. 2024, č. j. CPR-30063-35/ČJ-2023-930310-V241, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 9. 2024, č. j. 41 A 25/2024-36, o návrhu žalobkyň na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví žalobu žalobkyň proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání žalobkyň proti rozhodnutí Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 27. 6. 2023, č. j. KRPB-129590-80/ČJ-2021-060026-50A, kterým uložilo žalobkyni a) povinnost opustit území České republiky dle § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) napadly rozsudek krajského soudu včasnou kasační stížností. Současně navrhly, aby Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, jelikož stěžovatelka a) na území ČR pečuje o svou matku [stěžovatelku b)], která je státní příslušnicí ČR. Vycestování stěžovatelky a) by představovalo nejen nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života jí samé, ale i do rodinného a soukromého života stěžovatelky b), která je z důvodu vysokého věku a špatného zdravotního stavu odkázána na neustálou péči ze strany stěžovatelky a). Dlouhodobé odloučení stěžovatelek by se negativním způsobem odrazilo na zdravotním a psychickém stavu stěžovatelky b). Mimo stěžovatelku a) se o stěžovatelku b) nemůže nikdo postarat. Vnuk, sestra a snacha stěžovatelky b) tráví většinu času v zaměstnání, není tedy v jejich možnostech poskytovat celodenní péči, kterou stěžovatelka b) potřebuje. V případě nuceného vycestování stěžovatelky a) by došlo ke zpretrhání veškerých osobních kontaktů, jelikož stěžovatelka b) by s ohledem na svůj věk a zdravotní stav nemohla za dcerou cestovat do země původu. Obě stěžovatelky mají rodinné a sociální zázemí zde v ČR. V zemi původu nemá stěžovatelka a) žádné rodinné zázemí, bydlení, majetek ani pracovní možnosti. Vzájemné vztahy stěžovatelek jsou natolik pevné, že újma, která by v případě nepřiznání odkladného účinku vznikla, je nepoměrně větší než újma, která může vzniknout

jiným osobám. Přiznání odkladného účinku navíc není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[3] Žalovaná vyjádřila nesouhlas s návrhem na přiznání odkladného účinku. Tvrzení zásah do práva na spravedlivý proces nemůže být užito jako obecný nástroj pro další legalizaci pobytu na území ČR. Přiznání odkladného účinku by bylo v rozporu s veřejným zájmem, tedy s požadavkem, aby se na území ČR nacházeli pouze ti cizinci, kteří dodržují právní předpisy a respektují právní řád ČR. Má-li být správní opatření ve formě povinnosti opustit území při zjištění neoprávněnosti pobytu na území účinné, musí jeho účinky nastat co nejdříve po spáchání protiprávního jednání.

[4] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek. NSS jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s., přiměřeně aplikovatelného na řízení o kasační stížnosti, se odkladný účinek přizná, 1) jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Dle usnesení NSS ze dne 16. 8. 2017, č. j. 7 As 243/2017-24, bodu 8, má odkladný účinek kasační stížnosti „charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti je prolamována právní moc soudního rozhodnutí, což je zákonem podmíněno splněním stanovených podmínek.“

[5] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelkami dospěl k závěru, že v projednávaném případě jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku.

[6] Co se týče hrozící újmy na straně stěžovatelek, povinnost tvrdit a prokázat její vznik mají stěžovatelky (viz např. usnesení NSS ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32, nebo výše citované usnesení č. j. 7 As 243/2017-24). NSS též připomíná, že při zvažování přiznání odkladného účinku není rozhodné, zda jsou kasační námitky týkající se dané věci (zákonitosti napadeného rozhodnutí) důvodné či nikoli, neboť přezkum důvodů je vyhrazen až meritornímu posouzení věci (srov. usnesení NSS ze dne 5. 4. 2022, č. j. 7 As 61/2022-59, bod 8).

[7] Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě stěžovatele a jeho konkrétní situaci. Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatel tvrdit a osvědčit reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na samotné vycestování utrpěl. Taková újma může mít povahu zásahu do rodinného života stěžovatele (např. dlouhodobé odloučení od blízkých příbuzných), zásahu do ustáleného soukromého života (typicky v případě plně integrovaného cizince žijícího dlouhodobě na území ČR, který již v zemi původu postrádá jakékoliv zázemí), povahu zásadních zdravotních důvodů (např. významné zdravotní obtíže bránící odjezdu či neléčitelné v zemi původu s rizikem progresu) nebo výjimečných ekonomických důvodů (srov. např. usnesení NSS ze dne 30. 8. 2023, č. j. 1 Azs 106/2023-57, či ze dne 18. 10. 2023, č. j. 1 Azs 160/2023-53).

[8] NSS na úvod konstatuje, že v projednávaném případě doposud nebyla doplněna blanketní kasační stížnost, proto nemůže předvídat, jaké námitky v ní stěžovatelky uplatní. NSS proto i k otázce nemožnosti vycestování stěžovatelky a) z důvodu nutnosti péče

pokračování

o stěžovatelku b) nyní přistupuje pouze z úhlu důvodnosti návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[9] NSS dospěl k závěru, že v případě stěžovatelek je splněn důvod představující nepoměrnou újmu, a to zásah do rodinného života obou stěžovatelek. Stěžovatelky v kasační stížnosti tvrdily, že stěžovatelka b) je odkázána na péči své dcery, tedy stěžovatelky a), a v případě nuceného vycestování stěžovatelky a) by neměla zajištěnou náležitou péči. Dle NSS je nesporné, že pokud by návrhu stěžovatelek na přiznání odkladného účinku nevyhověl a právní účinky napadeného rozhodnutí by nebyly odloženy do konce řízení o kasační stížnosti, existuje reálné nebezpečí, že by stěžovatelka a) byla nucena před meritorním rozhodnutím NSS opustit území ČR. Stěžovatelka b) je občanka ČR vyššího věku (téměř 75 let), proto NSS nepovažuje ohledně důvodnosti návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti za vhodné stěžovatelky odkázat na navrácení do země původu stěžovatelky a), ve které by spolu mohly realizovat právo na rodinný život. Stěžovatelky dále namítaly špatný zdravotní stav stěžovatelky b), přičemž z rozhodnutí žalované vyplývá, že stěžovatelky v průběhu správního řízení dokládaly lékařské zprávy, podle kterých je stěžovatelka b) pohybově omezena. NSS též neopomenul, že krajský soud stěžovatelkám přiznal osvobození od soudních poplatků kvůli jejich sociálně ekonomické situaci a považoval za prokázané, že spolu sdílejí domácnost. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem NSS dospěl k závěru, že možný zásah do rodinného života obou stěžovatelek odůvodňuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[10] K hrozcí újmě jiných osob NSS uvádí, že z ničeho nevyplývá, že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti mohlo v dané věci způsobit újmu jiným osobám. Ani žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti takovou újmu jiných osob nenamítá, navíc se vyjadřuje k zásahu do práva na spravedlivý proces, kterým stěžovatelky ve svém návrhu vůbec neargumentovaly. Žalovaná dále ve vyjádření hovoří o žalobci, ačkoliv se v dané věci jedná o dvě žalobkyně. NSS z těchto dvou důvodů není zcela zřejmé, zda se žalovaná skutečně vyjadřuje k nynějšímu případu.

[11] I podmínka, že přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s veřejným zájmem, je dle NSS naplněna. Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti jako veřejný zájem, se kterým by bylo přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v rozporu, uvedla požadavek, aby na území ČR pobývali pouze ti cizinci, kteří dodržují právní předpisy. NSS v obecné rovině souhlasí se žalovanou, že se jedná o důležitý veřejný zájem. V projednávané věci však stěžovatelce a) nebylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění a z ničeho ani nevyplývá, že by se na území ČR dopustila trestného činu. Stěžovatelce bylo vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR z důvodu neoprávněného pobytu na území. Ačkoliv se NSS nijak nevyjadřuje k důvodnosti tohoto opatření, neshledává vzhledem k situaci stěžovatelek potřebným upřednostnit tento veřejný zájem před dočasnou ochranou jejich práva na rodinný život. Daný veřejný zájem bude ostatně naplněn, pokud NSS zamítne kasační stížnost. Do té doby je však dle NSS třeba dát přednost tomu, aby stěžovatelka a) zůstala na území ČR a pečovala o stěžovatelku b).

[12] Nejvyšší správní soud proto přiznal odkladný účinek kasační stížnosti (§ 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s.). Učinil tak ve vztahu k napadenému rozsudku i napadenému rozhodnutí žalované, v důsledku čehož až do právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti dochází k plnému pozastavení účinků v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (k možnosti přiznat odkladný účinek i ohledně napadeného rozhodnutí viz

usnesení NSS ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005-96, č. 786/2006 Sb. NSS). Tím však NSS nikterak nepředjímá budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. listopadu

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu